

6.5 Rámcová směrnice č. 4 péče o nelesní stanoviště a druhy

Kód EVL: CZ0714085

Název EVL: Morava – Chropýňský luh

Kód a název předmětu ochrany: 1060 Ohniváček černočárný (*Lycaena dispar*)

Dlouhodobé zásady péče:

Je nutné zajistit zachování podmáčených ploch na loukách s výskytem živných rostlin ohniváčka - širokolistých šťovíků, zejména šťovíku tupolistého (*Rumex obtusifolius*) a šťovíku kadeřavého (*R. crispus*). Tyto druhy se vyskytují především na vodou silně ovlivněných místech v rámci biotopů T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky, T1.4 Aluviální psárkové louky, místy i T1.5 Vlhké pcháčové louky a vlhčí partie biotopu T1.1 Mezofilní ovsíkové louky, ale také na vlhkých místech v rámci přeměněného biotopu X5 Intenzivně obhospodařované louky.

Plochy s výskytem šťovíků je nutné kvůli ohniváčkoví kosit mozaikovitě, s ponecháváním minimálně ¼ rozlohy každé takové plochy neposečené do příštího roku (ponechání ploch či pásů o šířce minimálně 5 m, lépe však alespoň 10 m širokých). Ponechané plochy by měly obsahovat jak plošky s výskytem širokolistých šťovíků, tak plošky s výskytem nektaronosných rostlin; na druhou stranu je však nutné zamezit sukcesním změnám biotopu, zarůstání a uchycování náletových dřevin či invazních druhů rostlin.

V případě pastvy je vhodné opět každoročně vyčlenit část porostů z pastvy (min. 15 %, meziročně měnit umístění) a část nedopasků na pastvině (ca ½) dosekávat až v následujícím roce (pokud nehrozí šíření invazních nebo expanzivních druhů rostlin).

Nevhodné způsoby hospodaření a využívání: odvodňování, úpravy terénu, orba, hnojení, vápnění, plošné sečení v letním období, celoplošné sečení bez ponechání neposečených ploch, upuštění od sečení, mulčování, válení, smykování, intenzivní dlouhodobá pastva (zejména v letním období), plošné ničení šťovíků, plošné sečení nedopasků na pastvinách, zalesňování, zanášení nepůvodních druhů, zřizování krmných míst pro zvěř a další

MZCHÚ s výskytem předmětu ochrany:

PP Včelínské louky, nPP Záříčské louky

Typ opatření 1: Sečení (pastva) vlhkých luk tvořících biotop ohniváčka černočárného

Interval vhodný: podle biotopu, jeho stavu a úživnosti; nejčastěji 1-2x za rok, v některých případech i 1x za 1-2 roky

Interval minimální: 1x za 2 roky

Pracovní nástroj, hospodářské zvíře: křovinořez, ručně vedená lištová sekačka, na dostupných místech i traktor se sekačkou (pokud možno lištovou); případně i krávy, ovce či koně

Termín provádění: kosení pro ohniváčka významných lokalit s výskytem širokolistých šťovíků je nejlépe provádět na podzim, avšak je nutné brát ohled na potřeby biotopu a dalších předmětů ochrany; v případě nutnosti dřívějšího sečení či 2 sečí provádět 1. seč podle potřeby biotopu nejlépe do konce května, nejpozději však do poloviny června, 2. seč nejdříve v září.

Na místech s výskytem ohrožených druhů rostlin posunout seč mimo dobu kvetení a dozrávání semen těchto rostlin.

Bližší popis managementu: V závislosti na biotopu, stavu a úživnosti luk by měly být tyto porosty koseny 1-2x ročně (výjimečně 1x za 2 roky), s odklizením sena či zelené píče, podle přístupnosti buď traktorem (pokud možno s lištovou sekačkou), nebo na hůře přístupných místech ručně vedenou lištovou sekačkou či křovinořezem. Při sečení lokalit s výskytem ohniváčka by měl být používán mírně vyšší pokos a část porostu (ca

25%) by měla být ponechána neposečená, a to ve formě více plošek nebo pásů rozmístěných mozaikovitě po ploše louky. Minimální šířka nesečených plošek či pásů by měla být větší než 5 metrů, optimálně však větší než 10 metrů. Umístění nesečených ploch je nutné meziročně měnit (ponechané nepokosené části luk v následujícím roce pokosit), vždy by však měly v rámci dané lokality obsahovat plošky s výskytem šťovíků i plošky s výskytem nektaronosných rostlin důležitých pro dospělce.

Na místech s výskytem významných ohrožených druhů rostlin by seč měla být upravena tak, aby bylo umožněno vykvetení a dozrání semen těchto rostlin (pozdější či dřívější seč, dočasné vynechání daného místa z první seče apod.).

Případně může být kosení nahrazováno či doplňováno pastvou, zejména extenzivní pastvou malého počtu zvířat či krátkodobým přepasením na konci léta a na podzim. Část porostů s výskytem živých rostlin (šťovíků) a s výskytem nektaronosných rostlin by však měla být opět vyčleněna z pastvy (min. ca 15%) a pokosena až v následujícím roce. Množství pasených zvířat musí odpovídat velikosti a stavu pasených luk – nesmí docházet k příliš intenzivnímu či dlouhodobému spásání, nadměrnému sešlapávání či erozi půdního pokryvu nebo eutrofizaci porostů. Nedopasky s výskytem šťovíků a nektaronosných druhů je nutné z velké části ponechat (ca. ½, pokud u nich nehrozí šíření invazních druhů rostlin nebo nadměrná expanze šťovíků) a dosekat je až v následujícím roce. Ohrazení pasených ploch by mělo být dočasné nebo takového typu, aby nezamezovalo přirozené migraci živočichů.

V žádném případě nesmí být používáno hnojení či aplikace pesticidů.

Typ opatření 2: Likvidace invazních druhů rostlin

Interval vhodný: 2-3x za rok

Interval minimální: 1x za rok

Pracovní nástroj, hospodářské zvíře: mačeta, kosa, křovinořez, ručně vedená sekačka, štětec, postřikovač (s tryskami pro bodovou aplikaci), ochranné prostředky

Termín provádění: Nejlépe před plným rozkvetem invazních druhů rostlin; zásahy je nutné opakovat po dobu výskytu rostlin na lokalitě.

Bližší popis managementu: V případě výskytu invazních druhů rostlin je nutná jejich co nejrychlejší likvidace, aby se zamezilo jejich rozšiřování. Jde zejména o zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*) či zlatobýl obrovský (*S. gigantea*), bolševník velkolepý (*Heraclium mantegazzianum*), křídlatky (*Reynoutria* sp.) a další.

Je možné použít likvidaci mechanickou, s opakovaným sečením rostlin (případně spojené s následnou aplikací herbicidů na řezné rány – bolševník), likvidaci chemickou s cílenou bodovou aplikací herbicidů na rostliny (zejména na listy či mladé nízké rostliny) nebo kombinací obou přístupů. Herbicidy lze používat jen způsobem, který je souladu s příslušnými ustanoveními a tak, aby nedocházelo k negativnímu ovlivnění okolních lučních porostů či znečištění prostředí.

Získanou biomasu je nutné odstranit z lokality a zlikvidovat.

Poznámka:

Výhledově bude zřejmě nutné či vhodné na některých lokalitách, které jsou bez patřičné péče, přistoupit i k dalším opatřením směřujícím k zachování či zlepšení stavu předmětu ochrany:

- výřezy nevhodných dřevin, např. náletů v místech dlouhodobé absence sečení či rozrůstajících se dřevin na okrajích luk
- obohacování diverzity lučních porostů osivem či dosušováním sena z kvalitnějších porostů

Popis optimální péče je platný pro předmět ochrany v rámci celé EVL. Péče o ohniváčka černočárného vyskytujícího se na stanovišti 6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*), které je předmětem ochrany EVL, je řešena v rámcové směrnici pro toto nelesní stanoviště (rámcová směrnice č. 3).

Pokud se druh vyskytuje na území MZCHÚ, může být péče o něj dále rozpracována v příslušném plánu péče pro dané území.

Přílohy: -